

**Проблеми археології
Центральної та Східної Європи
римського часу — початку доби Великого переселення народів**

**Problems of Archaeology
of Late Roman Period — Early Great Migration Period
in Central and Eastern Europe**

Програма

міжнародного наукового семінару,
присвяченого двадцятиріччю
Германо-Слов'янської археологічної
експедиції Харківського національного
університету імені В.Н.Каразіна

Program

of the International Scientific Seminar
on the 20th anniversary of Germanic-Slavonic
Archaeological Expedition
of V. N. Karazin Kharkiv National University

12-15 вересня 2019 року
Харків – Наталівка – Війтенки

September 12-15, 2019
Kharkiv – Natalivka – Viytenky

12 вересня 2019 р.
четвер

September 12, 2019
Thursday

8⁰⁰–13⁰⁰

Реєстрація учасників
(пл. Свободи, 6, кімн. 490,
Навчально-дослідницька лабораторія
Германо-Слов'янської
археологічної експедиції)

Registration
(Svobody Square 6, room 490,
Teaching and Research Laboratory
of Germanic-Slavonic
Archaeological Expedition)

13³⁰

Відкриття виставки
(Музей археології ХНУ
імені В. Н. Каразіна, пл. Свободи, 4)

Exhibition Opening
(Svobody Square 4,
V.N. Karazin Kharkiv National
University, Archaeological Museum)

14³⁰

Від'їзд учасників семінару
у Національний парк-заповідник
«Слобожанський»
(Краснокутський район,
Харківська область)

Departure to the "Slobozhanskiy"
National Nature Park
(Vladymirivka village,
Krasnyj Kut district, Kharkiv region)

18⁰⁰

Відкриття семінару

Seminar Opening and Introduction

М. В. Любичев (Харків), **Е. Шультце** (Берлін),
К. В. Мизгін (Варшава)

M. V. Lyubichev (Kharkiv), **E. Schultze** (Berlin),
K. V. Myzgin (Warsaw)

Двадцять років роботи Германо-Слов'янської
археологічної експедиції: досягнення, проблеми,
перспективи

Twenty years of the Germanic-Slavonic
archaeological expedition: achievements,
problems and perspectives

В. В. Скирда (Харків)

V. V. Skyrda (Kharkiv)

Початок вивчення старожитностей римської доби
на Харківщині (XIX – пер. пол. XX ст.)

Beginning of the studies of the Roman period
antiquities in Kharkiv region (19th – first half of
XX cent.)

20⁰⁰

Вечеря

Dinner

13 вересня 2019 р.
п'ятниця

September 13, 2019
Friday

8⁰⁰

Сніданок

Breakfast

9⁰⁰–10⁴⁰

СЕСІЯ 1 (ведуча: **Е. Шульце**)

SESSION 1 (Chairwomen: **E. Schultze**)

Я. І. Онищук (Львів)

Ya. I. Onyshchuk (Lviv)

Деякі підсумки досліджень могильника римського часу Карів-I у Західному Побужжі

Some research results of the Roman period burial ground Kariv-I in the Western Bug region

А. Цесліньський (Варшава)

A. Cieśliński (Warsaw)

Ранні курганні могильники вельбаркської культури

Die jüngsten Grabhügelnekropolen der Wielbark-Kultur

Г. Добжанська (Краків)

H. Dobrzańska (Kraków)

Пшеворські культурні спільноти на лесових підвищеннях Західної Малополющі між III та V ст. Нові проекти та результати

Przeworsk culture communities in the loess uplands of Western Malopolska from the 3rd to the 5th centuries. New projects and results

Ю. Ю. Башкатов, Т. В. Битковская (Київ)

Yu. Yu. Bashkatov, T. V. Bitkovskaya (Kyiv)

Пізньюзарубинецьке поселення біля с. Івківці Чигиринського району Черкаської області

Late Zarubintsi settlement near Ivkivtsi village, Chyhyryn region, Cherkasy district

В. Г. Белевець (Мінськ)

V. G. Belevets (Minsk)

Пам'ятки "предпразького" горизонту на Білоруському Поліссі: стан та проблеми вивчення

„Pre-Prague” horizon sites on the Belarusian Polesia: research state and problems of studies

10⁴⁰–11¹⁰

Дискусія

Discussion

11¹⁰–11³⁰

Кава-брейк

Coffee Break

9⁰⁰–10⁴⁰

СЕСІЯ 2 (ведучий: **Б. В. Магомедов**)

SESSION 2 (Chairmen: **B. V. Magomedov**)

О. В. Симоненко (Київ)

O. V. Simonenko (Kyiv)

Terminus ante quem пізньоскіфських могильників Низового Дніпра

Terminus ante quem for Late Scythian burial grounds of the Lower Dnipro region

Б. С. Строчень, М. Б. Строчень (Тернопіль)

B. S. Strotsen', M. B. Strotsen' (Ternopil')

Черняхівський могильник Лісові Гринівці у Південному Побужжі

A Cherniakhiv culture burial ground from Lisovi Hrynivtsi (Southern Bug region)

В. В. Руснак (Харків)

V. V. Rusnak (Kharkiv)

Ингумації із скорченим положенням кістяка на могильниках черняхівської культури

Crouched inhumations on the Chernyakhiv culture burial grounds

<p>О. Г. Погорілець, О. В. Надвірняк (<i>Меджибіж</i>) <i>"Dona militaria" pro "barbari"?</i> Римські військові відзнаки в похованнях на могильниках "варварських" культур Південно-Східної Європи</p>	<p>O. G. Pohorilets, O. V. Nadvirnyak (<i>Medzhybizh</i>) <i>"Dona militaria" pro "barbari"?</i> Roman military honors in the graves of Southeastern Europe "barbarian" cultures</p>
<p>12⁵⁰–13²⁰ Дискусія</p>	<p>Discussion</p>
<p>13³⁰–14³⁰ Обід</p>	<p>Lunch</p>
<p>14³⁰–15³⁰ Екскурсія по садибі «Наталівка» (О. І. Гелла)</p>	<p>Guide tour around Natalivka estate (O. I. Gella)</p>
<p>16⁰⁰–17²⁰ СЕСІЯ 3 (ведучий: М. В. Любичев)</p>	<p>SESSION 3 (Chairmen: M. V. Lyubichev)</p>
<p>Б. В. Магомедов (<i>Київ</i>)</p>	<p>B. V. Magomedov (<i>Kyiv</i>)</p>
<p>Місто Ольвія: черняхівський горизонт</p>	<p>Olbia: horizon of Chernyakhiv culture</p>
<p>О. О. Пукліна (<i>Київ</i>)</p>	<p>O. O. Puklina (<i>Kyiv</i>)</p>
<p>Посудини з краплями синього скла з Ольвії</p>	<p>Vessels with the blue glass drops from Olbia</p>
<p>О. В. Гопкало (<i>Київ</i>)</p>	<p>O. V. Gopkalo (<i>Kyiv</i>)</p>
<p>Провінційно-римські прототипи костюму культури Черняхів/Синтана-де-Муреш</p>	<p>Provincial-Roman prototypes of the Chernyakhiv / Sântana de Mureş costume</p>
<p>Х.-У. Фосс (<i>Франкфурт-на-Майні</i>)</p>	<p>H.-U. Voss (<i>Frankfurt-am-Main</i>)</p>
<p>Коментарі щодо римських впливів у різних частинах Європейського Барбарікума наприкінці римського часу</p>	<p>Bemerkungen zum römischen Einfluss in verschiedenen Teilen des europäischen Barbaricum am Ende der Römischen Kaiserzeit</p>
<p>О. В. Петраускас (<i>Київ</i>)</p>	<p>O. V. Petrauskas (<i>Kyiv</i>)</p>
<p>До питання про абсолютні дати ступеней відносної хронології черняхівської культури</p>	<p>On the issue of absolute dates in relative chronology phases of Chernyakhiv culture</p>
<p>17²⁰–17⁵⁰ Дискусія</p>	<p>Discussion</p>
<p>17⁵⁰–18¹⁰ Кава-брейк</p>	<p>Coffee Break</p>
<p>18¹⁰–19³⁰ СЕСІЯ 4 (ведучий: О. В. Симоненко)</p>	<p>SESSION 4 (Chairmen: O. V. Simonenko)</p>
<p>В. І. Щепаченко (<i>Харків</i>)</p>	<p>V. I. Shchepachenko (<i>Kharkiv</i>)</p>
<p>Скляні посудини, декоровані накладними краплями скла, на пам'ятках черняхівської культури дніпро-донецького лісостепу</p>	<p>Glass vessels decorated with applied glass drops on the Chernyakhiv culture sites of the Dnieper-Donets forest-steppe</p>

Р. Г. Шишкін (Київ)

Гребені-підвиски черняхівської культури

R. G. Shishkin (Kyiv)

Chernyakhiv culture combs-pendants

Л. В. Вакуленко (Київ)

Черняхівська кераміка з депаспартизованих колекцій Національного музею історії України

L. V. Vakulenko (Kyiv)

Chernyakhiv culture ceramics from the de-passported collections of the National Museum of the History of Ukraine

О. В. Коваленко, Р. С. Луговий (Полтава)

Пізньюсарматський глиняний посуд (за матеріалами розкопок у Поворсклі)

O. V. Kovalenko, R. S. Luhovyi (Poltava)

Late Sarmatian clay pottery (based on excavated materials from Vorskla region)

19³⁰–20⁰⁰ Дискусія

Discussion

20⁰⁰ Вечеря

Dinner

14 вересня 2019 р.
субота

September 14, 2019
Saturday

8⁰⁰ Сніданок

Breakfast

9⁰⁰–10²⁰ СЕСІЯ 5 (ведучий: **Я. І. Оницьук**)

SESSION 5 (Chairmen: **Ya. I. Onyshchuk**)

К. В. Мизгін (Варшава)

Рання фаза черняхівської культури та знахідки античних монет

K. V. Myzgin (Warsaw)

Early phase of Chernyakhiv culture and finds of ancient coins

С. В. Кодацький (Валки)

Скарб римських денаріїв з околиць села Бурякове

S. V. Kodats'kyi (Valky)

Roman denarii hoard from the vicinity of Buryakove village

А. Деглер (Вроцлав), **К. В. Мизгін** (Варшава)

Деякі зауваження щодо п'яти скарбів римських монет з колекції Львівського історичного музею

A. Degler (Wroclaw), **K. V. Myzgin** (Warsaw)

Some remarks on five hoards of Roman coins from the collection of Lviv Historical Museum

О. Г. Погорілець, О. В. Надвірняк (Меджибіж)

Особливості елементного складу металу комплексу сестерціїв з об'єкту пізньюримського часу Перегінка (Балакирі) 2

O. G. Pohorilets, O. V. Nadvirnyak (Medzhybzh)

Metal elemental composition features of the sestertii assemblage from the late Roman period object in Perehinka (Balakiri) 2

10²⁰–10⁵⁰ Дискусія

Discussion

10⁵⁰–11¹⁰ Кава-брейк

Coffee Break

11¹⁰–12³⁰ СЕСІЯ 6 (ведучий: В. Г. Белевець)

О.С. Румянцева (Москва), **М.В. Любичев** (Харків),
Д.О. Ханін (Москва), **М.В. Червяківська**
(Єкатеринбург), **О. А. Трифонов** (Москва)

Хімічний склад скла археологічного комплексу
Війтенки 1 у світлі проблеми виробництва шлі-
фованих келихів черняхівської культури

М.В. Любичев (Харків), **О. М. Бугай** (Суми),
Е. Шультце (Берлін)

Природничо-наукові аналізи металевих виробів
пізньоримського часу: перші результати аналізу
знахідок з Війтенків (Україна)

О. Д. Козак, Б. В. Мамчур (Київ)

Дієта та стан здоров'я мешканців поселення
Війтенки

Т. І. Слободян (Київ)

Тілопальні поховання на могильниках пізньо-
римського часу Війтенки та Зачепилівка:
антропологічний аналіз

12³⁰–13⁰⁰ Дискусія

13³⁰ Обід

15⁰⁰–16³⁵ СЕСІЯ 7 (ведучий: О. В. Петраускас)

С. В. Діденко (Київ)

Антична кераміка археологічного комплексу Війтенки
(за результатами досліджень 1975, 2004-2010 рр.)

В. К. Гогунська (Харків)

Жертовна їжа у похованнях-інгумаціях могильника
черняхівської культури Війтенки (за матеріалами
розкопок 2005-2018 рр.)

Д. О. Филатов (Харків)

Кераміка із заповнення гончарного горна (об'єкт 16)
на ділянці Б поселення черняхівської культури
Війтенки 1

К. Г. Варачова (Харків)

До питання про орнаментацию речей (кераміка,
скляні посудини, деталі костюму та прикраси,
начиння) на пам'ятках черняхівської культури
(за матеріалами археологічного комплексу
Війтенки)

SESSION 6 (Chairmen: V. G. Belevets)

O.S. Rumiantseva (Moscow), **M.V. Lyubichev**
(Kharkiv), **D.O. Chanin** (Moscow),
M.V. Chervyakivska (Yekaterinburg),
O.A. Trifonov (Moscow)

The chemical composition of glass from the
archaeological complex Viytenki 1 in the light of
the production problem of the Chernyakhov culture
faceted beakers

M.V. Lyubichev (Kharkiv), **O. M. Buhay** (Sumy),
E. Schultze (Berlin)

Natural scientific analyzes of metal items from the
Late Roman period: first analysis results of finds
from Voitenki (Eastern Ukraine)

O. D. Kozak, B. V. Mamchur (Kyiv)

Diet and health of the inhabitants of the settlement
Viytenki 1

T. I. Slobodian (Kyiv)

Cremation graves on the Late Roman period burial
grounds of Viytenki and Zachepilovka: anthropolo-
gical analysis

Discussion

Lunch

SESSION 7 (Chairmen: O. V. Petrauskas)

S. V. Didenko (Kyiv)

Ancient ceramics from the Viytenky archaeolo-
gical complex (based on research results of
1975, 2004-2010)

V. K. Goguns'ka (Kharkiv)

Food offerings in the inhumations of the burial
ground of the Chernyakhovs culture in Viytenki
(based on the excavated materials in 2005-2018)

D. O. Filatov (Kharkiv)

Ceramics from the pottery kiln filling (object 16)
on the part B of the Chernyakhov Culture settle-
ment of Voytenki 1

K. G. Varachova (Kharkiv)

On the issue of artefacts' ornamentation (ceramics,
glass vessels, details of costume and ornaments,
tools) of the Chernyakhov culture sites (based on
the materials of archaeological complex Viytenki)

К. М. Бондар (Київ)

Археолого-геофізична інформативність геомагнітної зйомки ґрунтового могильника Війтенки

K. M. Bondar' (Kyiv)

Geomagnetic survey of Viytenki burial ground: archaeological and geophysical information content

19³⁰–20⁰⁰ Дискусія

Discussion

14³⁰–15³⁰ Екскурсія по садибі «Наталівка» (О. І. Гелла)

Guide tour around Natalivka estate (O. I. Gella)

20⁰⁰ Вечеря

Dinner

14 вересня 2019 р.
субота

September 14, 2019
Saturday

8⁰⁰ Сніданок

Breakfast

9⁰⁰ Від'їзд на базу експедиції біля с. Війтенки (Валківський район, Харківська область)

Departure to the Germanic-Slavonic Archaeological Expedition station near Viytenky village (Valky district, Kharkiv region)

11³⁰–13⁰⁰ Огляд археологічного комплексу Війтенки

Guide tour around the archaeological complex of Viytenky

13⁰⁰–13³⁰ Заключне засідання семінару

Final meeting

13⁴⁵ Обід

Lunch

з/from 15⁰⁰ Закінчення семінару, трансфер до Харкова

Transfer to Kharkiv, departure of the participants

gsae@karazin.ua

<http://gsae.karazin.ua>

+38 (057) 707-50-82

